

دکتر اسماعیل سنگ، پزشک، سیاستمدار و ایده‌پرداز اصلی تاسیس دانشگاه تهران

Ehda.tums.ac.ir

در میان خیابان‌ها و کوچه‌های قدیمی تهران به نام‌هایی برخورد می‌کنیم که انسان‌هایی بسیار بزرگ و تاثیرگذار بوده‌اند ولی متأسفانه اکنون کمتر کسی آنها را می‌شناسد. در خیابان قدیمی ایران، کوچه‌ایی به نام "دکتر سنگ" است. اما او کیست؟

بی‌شک در مسیر تحول و توسعه دانش در ایران، تاسیس دانشگاه تهران و در راس آن‌ها دانشکده پزشکی تهران از نقاط عطف مهم تاریخ دانش در ایران است. این، نتیجه تلاش و فداکاری انسان‌های بزرگی است که همیشه یاد آن‌ها در تاریخ این سرزمین جاودان است. در آستانه نودمین سالروز افتتاح دانشکده پزشکی تهران و دانشگاه تهران، یادی می‌کنیم از دکتر اسماعیل سنگ، ایده‌پرداز اصلی تاسیس دانشگاه تهران.

دکتر اسماعیل سنگ در سال ۱۲۶۸ شمسی در ساری متولد شد. وی یک پزشک،

ادیب و سیاستمدار دوران پهلوی بود. پس از تحصیلات ابتدایی در ساری جهت ادامه تحصیل به تهران می‌آید و مدتی به تحصیل در مدرسه فرانسوی آلیانس می‌پردازد و سپس جهت ادامه تحصیل عازم سوییس می‌شود و به مدت ۱۰ سال به تحصیل در رشته طب و ارتوپدی می‌پردازد.

پس از بازگشت به ایران به کار طبابت مشغول می‌شود و سپس به عنوان نماینده ساری در مجلس ششم وارد مجلس شورای ملی می‌شود. در سال ۱۳۰۵ شمسی وی نخستین فردی بود که پیشنهاد ساخت دانشگاه را به وزیر وقت معارف داد.

وی در مجلس گفت: "... بواسطه نداشتن اونیورسیتة (دانشگاه) است که محصل به اروپا می‌رود و دست ما به طرف خارجی‌ها برای مستخدمین خارجی دراز است ..."

وزیر وقت معارف در جواب دکتر سنگ نوشت: "... راجع به اونیورسیتة که می‌توانیم آن را دارالعلوم بگوییم کمال علاقه را دارم و مشغول تهیه لوازم مقدماتی آن هم هستیم، نظر من این است که در یک فضای وسیعی که شاید هشتاد تا صد هزار ذرع مربع وسعت داشته باشد بنایی ساخته شود که شعب علوم و فنون مختلف در آنجا تأسیس گردد..."

سرانجام پس از سال‌ها و با تلاش افراد دلسوز و فداکار، در ۱۵ بهمن سال ۱۳۱۳ شمسی، سنگ بنای تاسیس دانشگاه تهران به عنوان نخستین نهاد رسمی آموزش عالی ایران در اراضی جلالیه تهران نهاده شد. اولین قسمت از دانشگاه تهران که افتتاح شد تالار تشریح دانشکده پزشکی بود. دکتر اسماعیل سنگ یک ادیب هم بود و شعر زیر با عنوان "رنج پرستاری" از اوست:

گر سینه، تشنه، در صحرا دویدن	زبان اندر دهان خرد جویدن
فرو بردن به پا، خوار مغیلان	نهادن مارها اندر گریبان
به گیر دزد صحرائی فتادن	به دست خود به دل خنجر نهادن
بود به، تا شبی بیدار بودن	به بالین سر بیمار بودن

دکتر اسماعیل سنگ در سال ۱۳۶۱ شمسی درگذشت و در ساری به خاک سپرده شد.
یادش گرامی...

تهیه و تنظیم:

دکتر حسین شهزادی
فوق تخصص قلب کودکان
استادیار مرکز آموزشی تحقیقاتی و
درمانی قلب و عروق شهید رجایی

